MAART 2022

ACTIEPLAN TEGEN ENERGIEARMOEDE

GEEN INWONER IN DE KOU!

Actieplan van de PvdA Súdwest-Fryslân

EEN SOCIALE VERDUURZAMINGSAGENDA

Het is hoog tijd om de energiearmoede aan te pakken, dat was het al maar dat is nog eens extra urgent door stijgende energieprijzen als gevolg van oorlog en geweld in Europa. Om het klimaat te redden is het essentieel onze energiebronnen hernieuwbaar te maken, onze dorpen, straten en daken te vergroenen en onze woningen te isoleren. Verduurzaming is vooruitgang. Maar wie alleen let op klimaatwinst, verliest de mensen uit het oog. Ruttes subsidieregelingen, waarbij meerdere dure isolatiemaatregelen tegelijkertijd genomen moeten worden om in aanmerking te komen, komen vooral ten goede van mensen die dit makkelijk zelf kunnen betalen. En mensen die als gevolg van de actuele ontwikkelingen de energierekening niet meer kunnen betalen moeten van het Kabinet geduld hebben.

DAT KAN EN MOET ANDERS

Daarom presenteren wij ons actieplan voor de bestrijding van de energiearmoede. In een rechtvaardige energietransitie kan iederéén meekomen. Maar nu de energieprijzen snel zijn gestegen, zien we dat die lastenstijging ongelijk uitpakt. De generieke belastingkorting op de energierekening vanuit Den Haag vormt geen gerichte compensatie voor huishoudens die het meest geraakt zijn door de stijgende gasprijs. Het biedt vooral een extraatje voor huishoudens met langlopende energiecontracten en een gasloos huis.

Het zet huishoudens met lage inkomens, een hoog gasverbruik en een variabel energiecontract op een nog grotere achterstand. Daarom is een rechtvaardige energietransitie gebaat bij gerichte ondersteuning van mensen met lage inkomens en middeninkomens. Daarom pleit de PvdA Súdwest-Fryslân voor een sociale verduurzamingsagenda, te beginnen met een actieplan voor bestrijding van energiearmoede.

ENERGIEARMOEDE IS OPEENSTAPELING VAN ONGELIJKHEID

Mensen met lage inkomens hadden helaas altijd al een grotere kans om in een slecht-geïsoleerde woning met enkel glas terecht te komen. Met een laag inkomen heb je immers weinig keus op de woningmarkt. Je bent aangewezen op de goedkoopste woningen. Decennia aan neoliberaal woonbeleid hebben deze vorm van ongelijkheid alleen maar versterkt.

Nu de energiekosten toenemen, wordt het wonen in een slecht-geïsoleerde woning nog duurder. Na het betalen van de vaste lasten blijft er voor gezinnen te weinig over om bijvoorbeeld een kinderfietsje te kunnen kopen voor de kinderen. Met andere woorden, mensen met lage inkomens worden bestraft voor het gebrek aan keuze op de woningmarkt. Daarbij hebben woningbouwcorporaties de belofte om de energielabels van hun woningen op niveau B te brengen tot op heden niet volledig ingelost.

De hoogste lasten komen terecht bij mensen met de laagste inkomens.

> *Marijke Roskam: Mensen met lage inkomens worden de dupe als we niets doen, help ze op hun rekening te besparen!*

NIET ALLEEN LAGE INKOMENS

Maar niet alleen huishoudens met lage inkomens zijn het slachtoffer van een rechtse energietransitie. Woningeigenaren met een middeninkomen hebben meestal geen tienduizenden euro's op de bank staan om te investeren in verduurzaming, en een energiebespaarhypotheek is onbekend en voor lang niet iedereen beschikbaar. Huishoudens die al het maximale geleend hebben om hun woning te financieren zijn, terecht, huiverig voor extra schulden. AOW'ers hebben per definitie een verminderde toegang tot hypothecaire leningen. Op termijn verarmen zij door de hoge energielasten. Ze kunnen zich investeringen in lagere energielasten niet veroorloven.

Maar energiearmoede is een complex, multidimensionaal fenomeen, dat moeilijk is te vangen in één indicator; er bestaat (internationaal) dan ook geen algemeen geaccepteerde definitie voor. Om recht te doen aan deze veelzijdigheid gebruiken we meerdere indicatoren voor het aanduiden van energiearmoede, waar we gebruik maken van een studie van TNO uit september 2021. We maken daarbij onderscheid tussen 3 dimensies van het energiearmoede probleem:

Betaalbaarheid

- Hoge Energie Quote (HEQ) Een huishouden is energiearm als een (te) hoog aandeel van het inkomen opgaat aan energiekosten.
- Laag Inkomen & Hoge Energiekosten (LIHK) Een huishouden is energiearm als het een relatief laag inkomen heeft én relatief hoge energiekosten.

Huiskwaliteit

- Laag Inkomen & huis met Lage Energie Kwaliteit (LILEK) Een huishouden is energiearm als het een relatief laag inkomen heeft én in een huis woont met een relatief lage energiekwaliteit.

Kunnen deelnemen aan de energietransitie

- Huis met Lage Energie Kwaliteit & niet zelf kunnen verduurzamen. Een huishouden is energiearm als het in een huis woont met een relatief lage energiekwaliteit dat ze niet op eigen kracht kunnen verduurzamen.

TIJD VOOR ACTIE

> *Hoe eerder we beginnen hoe meer inwoners kunnen besparen!*

Hoe eerder we woningen isoleren, hoe meer de bewoners kunnen besparen op hun energierekening, en hoe beter het is voor onze planeet. Echter, we kunnen niet alle woningen tegelijk aanpakken. Bovendien hoeft de gemeente niet in alle gevallen een rol te spelen. Om publiek geld op een doelmatige manier uit te geven, stellen wij voor dat de gemeente Heerenveen de volgende twee prioriteiten gaat hanteren:

1. De slechtste woningen worden het eerste aangepakt. Bewoners besparen veel wanneer een woning van energielabel F naar B gebracht wordt. En vaak is zo'n relatief grote labelstap ook eenvoudiger en goedkoper uit te voeren dan een stap van bijvoorbeeld B naar A+ waarvoor vaak ook veel aan de installatie van een woning moet worden aangepast.
2. Bewoners met een laag inkomen krijgen meer ondersteuning dan bewoners met een hoog inkomen. Bewoners met een laag inkomen hebben niet de middelen om te investeren in verduurzaming.

ACTIEPLAN ENERGIEARMOEDE PVDA SWF

1. WE ZETTEN EEN GEMEENTEBREDE FIXBRIGADE OP, DEZE HELPT MENSEN DE WINTER DOOR

We zorgen niet alleen voor advies, maar komen met een FIX brigade. Deze club handige klussers helpt bewoners door kleine isolatiemaatregelen uit te voeren. Ze brengen tochtstrips aan, stelt de Cv-installatie beter in en maakt een infraroodscan van de woning om zelf kieren en gaten te dichten. We werken samen met opleidingen en verbreden het project met “leerlingfixers”.

2. WE HELPEN MENSEN MET HUN ENERGIE CONTRACT

Veel mensen zijn niet digitaal vaardig. Het is best lastig om in de veranderende wereld van energiecontracten een goede afweging te maken en “verstandige” beslissingen te nemen. We willen dat de gemeente mensen gaat helpen bij het afsluiten van hun energiecontract, te beginnen bij deze groep van 20%.

3. WE BIEDEN COMPENSATIE VOOR STOOKKOSTEN IN DE BIJZONDERE BIJSTAND

Om gezinnen met een laag inkomen niet onder de armoedegrens te laten zakken door toedoen van een hoge energierekening stellen wij voor huishoudens in woningen met een laag energielabel waarvan de stookkosten meer dan 500 euro zijn toegenomen te compenseren via de bijzondere bijstand. In ieder geval voor de winterperiode 21/22. Dit past bij de werkwijze van de bijzondere bijstand want 1) de kosten zijn bijzonder, 2) de kosten zijn noodzakelijk en er is voor deze groep geen andere steun die hierin voorziet (op dit moment)

ACTIEPLAN ENERGIEARMOEDE PVDA SWF

4. WE STIMULEREN EN VERSNELLEN ENERGIEZUINIG WITGOED IN DE BIJZONDERE BIJSTAND

Voor huishoudens in de bijstand is er bij vervangen van witgoed de mogelijkheid een beroep te doen om de zogenaamde witgoedregeling. Nu zijn die regels nog vrij streng. Je moet je bestaande koelkast gebruiken tot hij het helemaal heeft begeven. Daarom pleiten wij ervoor dat overstappen van witgoed met een slecht energielabel (D of lager) naar een nieuw model (A+) ook eerder zou moeten kunnen onder de bijzondere bijstand.

5. SAMEN MET DE INSTALLATIEBRANCHE ZETTEN WE DE SCHOUDERS ER ONDER

Het mag duidelijk zijn dat het nog verder aanpassen aan nieuwe energie, isoleren en nog meer maatregelen veel inzet van vakmensen vraagt. Daarom slaan wij de handen ineen met de installatiebranche en tekenen samen een kwaliteits- en capaciteitspact. Ook kijken we of we afspraken kunnen maken voor een kwantumkorting (bijvoorbeeld bij isolatie maatregelen). Naast de bedrijven zoeken we ook naar koppelingen met het onderwijs voor het opleiden van nieuwe vakmensen.